

Zpráva analytické komise o vývoji příjmů a nákladů na zdravotní služby hrazených z prostředků v. z. p. v roce 2022

1 Náklady ZFZP na hrazené zdravotní služby z v. z. p.

Celkové náklady zdravotních pojišťoven na hrazené zdravotní služby ze základního fondu zdravotního pojištění (ZFZP) dosáhly v roce 2022 výše 420 679 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem 2021 se celkové náklady zvýšily o 16 304 mil. Kč (+4,03 %).

Tabulka 1: Celkové náklady systému v.z.p. (ZFZP)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	267 195	285 332	310 969	359 023	404 375	420 679
Index (k roku 2017, v %)	100,0	106,8	116,4	134,4	151,3	157,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	106,8	109,0	115,5	112,6	104,0

Níže uvedené tabulky ukazují výši finančních nákladů v jednotlivých segmentech za roky 2017 až 2022 včetně indexů nárůstu v jednotlivých letech a kumulovaného nárůstu nákladů vzhledem k roku 2017.

1.1 Segmenty „terénní“ ambulantní péče

Tabulka 1a: Náklady systému v.z.p. na stomatologickou péči

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	10 932	11 149	12 165	13 698	13 844	15 165
Index (k roku 2017, v %)	100,0	102,0	111,3	125,3	126,6	138,7
Index (k předchozímu roku, v %)	-	102,0	109,1	112,6	101,1	109,5

Tabulka 1b: Náklady systému v.z.p. na péči praktických lékařů

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	15 467	15 983	17 261	20 916	25 145	25 193
Index (k roku 2017, v %)	100,0	103,3	111,6	135,2	162,6	162,9
Index (k předchozímu roku, v %)	-	103,3	108,0	121,2	120,2	100,2

Tabulka 1c: Náklady systému v.z.p. na gynekologickou péči

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	3 912	4 020	4 345	5 298	5 051	5 622
Index (k roku 2017, v %)	100,0	102,7	111,1	135,4	129,1	143,7
Index (k předchozímu roku, v %)	-	102,7	108,1	121,9	95,4	111,3

Tabulka 1d: Náklady systému v.z.p. na rehabilitační péči

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	2 978	3 067	3 407	3 700	3 696	4 195
Index (k roku 2017, v %)	100,0	103,0	114,4	124,2	124,1	140,9
Index (k předchozímu roku, v %)	-	103,0	111,1	108,6	99,9	113,5

Tabulka 1e: Náklady systému v.z.p. na diagnostickou zdravotní péči

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	10 454	11 079	11 657	15 920	18 792	18 047
Index (k roku 2017, v %)	100,0	106,0	111,5	152,3	179,8	172,6
Index (k předchozímu roku, v %)	-	106,0	105,2	136,6	118,0	96,0

Tabulka 1f: Náklady systému v.z.p. na domácí zdravotní péči

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	1 917	2 007	2 325	3 275	3 473	3 971
Index (k roku 2017, v %)	100,0	104,7	121,3	170,9	181,2	207,2
Index (k předchozímu roku, v %)	-	104,7	115,9	140,8	106,0	114,3

Tabulka 1g: Náklady systému v.z.p. na specializovanou ambulantní péči

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	24 539	25 399	29 148	34 039	34 460	38 469
Index (k roku 2017, v %)	100,0	103,5	118,8	138,7	140,4	156,8
Index (k předchozímu roku, v %)	-	103,5	114,8	116,8	101,2	111,6

Tabulka 1g6: Náklady systému v.z.p. na specializovanou ambulantní péči (bez centrových léčiv a odborností 901, 903, 128, 403)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	18 496	18 888	21 794	25 897	26 328	29 050
Index (k roku 2017, v %)	100,0	102,1	117,8	140,0	142,3	157,1
Index (k předchozímu roku, v %)	-	102,1	115,4	118,8	101,7	110,3

Poznámka: v roce 2020 neaktualizovány dle výročních zpráv náklady vyloučených odborností 901, 903, 128, 403

Tabulka 1h: Náklady systému v.z.p. na ošetrovatelskou a rehabilitační péči u PZSS

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	1 971	2 330	2 650	3 675	4 880	3 504
Index (k roku 2017, v %)	100,0	118,2	134,4	186,4	247,5	177,7
Index (k předchozímu roku, v %)	-	118,2	113,8	138,7	132,8	71,8

1.2 Segmenty ústavní péče

Tabulka 2a: Náklady systému v.z.p. na nemocnice

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	130 132	141 718	154 978	180 241	211 096	221 142
Index (k roku 2017, v %)	100,0	108,9	119,1	138,5	162,2	169,9
Index (k předchozímu roku, v %)	-	108,9	109,4	116,3	117,1	104,8

Tabulka 2a5: Náklady systému v.z.p. na centrová léčiva

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	15 302	16 367	18 321	21 636	24 265	27 400
Index (k roku 2017, v %)	100,0	107,0	119,7	141,4	158,6	179,1
Index (k předchozímu roku, v %)	-	107,0	111,9	118,1	112,2	112,9

Tabulka 2b: Náklady systému v.z.p. na odborné léčebné ústavy (OLÚ)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	8 072	8 918	9 734	10 946	11 173	11 088
Index (k roku 2017, v %)	100,0	110,5	120,6	135,6	138,4	137,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	110,5	109,1	112,4	102,1	99,2

Tabulka 2c: Náklady systému v.z.p. na léčebny dlouhodobě nemocných (LDN)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	3 178	3 476	4 029	4 724	4 796	5 077
Index (k roku 2017, v %)	100,0	109,4	126,8	148,6	150,9	159,7
Index (k předchozímu roku, v %)	-	109,4	115,9	117,3	101,5	105,8

Tabulka 2d: Náklady systému v.z.p. na ošetřovatelská lůžka (OL)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	929	1 059	1 224	1 526	1 592	1 704
Index (k roku 2017, v %)	100,0	114,1	131,9	164,4	171,4	183,5
Index (k předchozímu roku, v %)	-	114,1	115,6	124,6	104,3	107,0

Tabulka 2e: Náklady systému v.z.p. na hospice

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	199	224	261	320	340	367
Index (k roku 2017, v %)	100,0	112,7	131,1	161,1	170,8	184,7
Index (k předchozímu roku, v %)	-	112,7	116,3	122,9	106,0	108,1

1.3 Náklady na lázeňskou péči

Tabulka 3: Náklady systému v.z.p. na lázeňskou péči

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	3 288	3 387	3 641	3 352	3 647	4 057
Index (k roku 2017, v %)	100,0	103,0	110,7	101,9	110,9	123,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	103,0	107,5	92,1	108,8	111,2

1.4 Náklady na péči v ozdravovnách

Tabulka 4: Náklady systému v.z.p. na péči v ozdravovnách

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	30	32	35	40	37	38
Index (k roku 2017, v %)	100,0	107,5	114,9	132,5	121,9	126,2
Index (k předchozímu roku, v %)	-	107,5	106,9	115,3	92,0	103,5

1.5 Náklady na dopravu

Tabulka 5: Náklady systému v.z.p. na dopravu

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	1 537	1 582	1 698	2 184	1 961	2 219
Index (k roku 2017, v %)	100,0	102,9	110,5	142,1	127,6	144,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	102,9	107,3	128,6	89,8	113,1

1.6 Náklady na zdravotnickou záchrannou službu (ZZS)

Tabulka 6: Náklady systému v.z.p. na zdravotnickou záchrannou službu (ZZS)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	2 682	2 806	2 981	3 606	4 547	4 068
Index (k roku 2017, v %)	100,0	104,6	111,1	134,5	169,6	151,7
Index (k předchozímu roku, v %)	-	104,6	106,2	121,0	126,1	89,5

1.7 Náklady na léky vydané na recepty

Tabulka 7: Náklady systému v.z.p. na léky vydané na recepty

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	35 284	36 148	37 821	38 503	38 519	41 058
Index (k roku 2017, v %)	100,0	102,4	107,2	109,1	109,2	116,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	102,4	104,6	101,8	100,0	106,6

1.8 Náklady na zdravotnické prostředky vydané na poukazy

Tabulka 8: Náklady systému v.z.p. na zdravotnické prostředky vydané na poukazy

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady v mil. Kč	7 488	7 944	8 344	8 584	9 207	10 509
Index (k roku 2017, v %)	100,0	106,1	111,4	114,6	123,0	140,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	106,1	105,0	102,9	107,3	114,1

1.9 Ostatní náklady hrazené z v.z.p.

Tabulka 9: Ostatní náklady systému v.z.p.

Náklady v mil. Kč	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady na léčení v zahraničí	957	1 053	1 077	1 076	962	1 105
Finanční prostředky (vratky)	117	647	769	864	955	1 076
Náklady na očkovací látky	1 046	1 211	1 303	1 458	5 993	2 884
Ostatní náklady na zdravotní péči	41	36	47	996	104	44

2 Příjmy systému v.z.p. v roce 2022

Celkové příjmy do systému zdravotního pojištění jsou součtem příjmů z výběru pojistného od zaměstnavatelů, OSVČ a OBZP a příjmem ze státního rozpočtu za osoby, za něž je plátcem pojistného stát. Vývoj příjmů zdravotních pojišťoven od 1. pololetí 1998 do konce roku 2022 je zpracován v tabulkách č. 1 a 2 a v grafech č. 1 a 2 přílohy. Zdrojem dat o příjmech i o počtu pojištěnců jsou údaje od správce účtu přerozdělení. Přejít na nový způsob přerozdělení (PCG) od roku 2018 s sebou přinesl i drobné metodické změny ve sledování příjmů - především jde o změnu období pro výběr pojistného, a to z období od 18. dne měsíce do 17. dne měsíce následujícího na období měsíce kalendářního. Tato změna mj. přinesla mnohem menší volatilitu v měsíčním výběru pojistného. Příjmy roku 2022 jsou z výsledků 1. až 12. přerozdělení roku 2022, tj. vybrané pojistné (včetně platby GFŘ za OSVČ v paušálním režimu) za kalendářní měsíce prosinec 2021 až listopad 2022 + platby za státem hrazené pojištěnce.

V roce 2022 dosáhly celkové příjmy zdravotních pojišťoven 425 094 mil. Kč, z toho příjmy z vybraného pojistného činily 295 698 mil. Kč a pojistné za osoby, za něž je plátcem stát, dosáhlo výše 129 396 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem 2021 se celkové příjmy zdravotních pojišťoven zvýšily o 24 703 mil. Kč (+6,17 %), výběr pojistného vzrostl o 21 629 mil. Kč, tj. o 7,89 %, příjmy ze státního rozpočtu o 3 074 mil. Kč, tj. o 2,43 %. Nárůst příjmů ze státního rozpočtu plynul hlavně z nárůstu počtu státních pojištěnců (příliv ukrajinských uprchlíků z válečného konfliktu na Ukrajině), změna výše platby za státního pojištěnce vyzněla nakonec neutrálně, jak ostatně bylo i záměrem úsporného vládního opatření (zvýšení platby z 1 767 Kč na 1 967 Kč od ledna 2022, snížení platby na 1 487 Kč od září 2022 (včetně vratky za srpnový přeplatek)). Výběr pojistného opět výrazně rostl – hlavně z důvodu rostoucích mezd a platů částečně reagujících na prudce rostoucí inflaci, menší vliv mělo také zapojení části ukrajinských uprchlíků do pracovního procesu.

V tabulce č. 3 a v grafu č. 3 přílohy je dokumentován vývoj příjmů zdravotních pojišťoven na 1 pojištěnce v členění na „státní“ pojištěnce, na osoby, za něž není plátcem pojistného stát (dále jen „nestátní“ pojištěnec) a na osoby bez ohledu, do které kategorie plátce pojistného patří.

V roce 2022 dosáhla hodnota celkového průměrného ročního příjmu na 1 pojištěnce výše 39 308 Kč, což představuje oproti roku 2021 nárůst o 1 345 Kč, tj. o 3,54 %. Příjmy z vybraného pojistného na jednoho „nestátního“ pojištěnce v roce 2022 činily 62 787 Kč (nárůst oproti roku 2021 o 3 067 Kč, tj. o 5,14 %), příjmy ze státního rozpočtu na jednoho „státního“ pojištěnce dosáhly hodnoty 21 196 Kč (pokles oproti roku 2021 o 8 Kč, tj. o 0,04 %). Průměrný počet „státních“ pojištěnců v roce 2022 oproti roku 2021 vzrostl o 147 320 (o 2,47 %) na 6 104 799 pojištěnců, průměrný počet „nestátních“ pojištěnců stoupl o 120 324 (o 2,62 %) na 4 709 571 pojištěnců, průměrný celkový počet pojištěnců činil 10 814 370 (nárůst o 267 644 pojištěnců, tj. 2,54 %).

Tabulka 4a přílohy dokumentuje vývoj podílu platby za „státní“ a „nestátní“ pojištěnce od roku 1998 do roku 2022. Podíl příjmů za „státní“ pojištěnce na celkových příjmech po dvou letech výrazného růstu (z 22,0 %

v roce 2019 na 27,5 % v roce 2020 a na 31,5 % v roce 2021) v roce 2022 mírně klesl na 30,4 % vlivem úsporných vládních opatření při platbě za státní pojištěnce a vlivem výrazného nárůstu vybraného pojistného.

3 Očekávané příjmy systému v.z.p. v letech 2023 a 2024

V roce 2023 ještě doznívají dopady covidové epidemie, stále pokračuje válka na Ukrajině se všemi negativními dopady, inflace je i nadále vysoká, ale je zde předpoklad jejího snížení, byť dosažení inflačního cíle centrální banky bude trvat déle než byly původní předpoklady. Zdravotní pojišťovny připravily následující odhad příjmů na roky 2023 a 2024, který vychází z lednové makroekonomické predikce MF ČR a ze současných informací o výši platby za státního pojištěnce – odhad růstu pojistného v roce 2023 byl oproti predikci s růstem objemu mezd a platů navýšen o jeden procentní bod (z 6,7 % na 7,7 %), platba za státního pojištěnce je pro rok 2023 stanovena na 1 900 Kč a pro další roky by již měla vycházet z valorizačního vzorce (pro rok 2024 je odhad platby ve výši 2 081 Kč).

Odhad příjmů:

	2021	2022	2023 odhad	2024 odhad
Počet státních pojištěnců (průměrný)	5 957 479	6 104 799	6 123 000	6 103 000
Platba státu na 1 st. pojištěnce (Kč)	1 767	1967; 1467	1 900	2 081
Platba státu (tis. Kč)	126 322 390	129 396 046	139 604 400	152 404 116
Platba GFŘ za OSVČ v paušálním režimu (tis. Kč)	1 669 206	2 460 178	2 900 000	3 000 000
Nárůst výběru pojistného (%)	6,52	7,65	7,70	5,80
Výběr pojistného (tis. Kč)	272 399 545	293 237 790	315 817 100	334 134 492
Celkem (tis. Kč)	400 391 141	425 094 014	458 321 500	489 538 608
Příjmy celkem - nárůst v %	13,43	6,17	7,82	6,81

Zdravotní pojišťovny odhadují příjmy systému v.z.p. (pojistné, platba GFŘ, platba státu) v roce 2023 ve výši 458,3 mld. Kč (nárůst o 7,82 % oproti roku 2022) a v roce 2024 ve výši 489,5 mld. Kč (nárůst o 6,81 % oproti roku 2023).

4 Závěr

Rok 2022 byl podobně jako rok 2021 ovlivněn epidemií koronaviru, a to jak na příjmové, tak na nákladové straně. V roce 2022 narostly náklady ZFZP o 16 304 mil. Kč (+4,03 %) na 420,679 mld. Kč, příjmy o 24,703 mld. Kč (+6,17 %) na 425,094 mld. Kč. Stabilita systému v.z.p. byla udržena.

Příloha (jen v elektronické formě): [Tabulky a grafy 1 až 11_2022_2p.xlsx](#)

V Praze dne: 24. března 2023

Za analytickou komisi: Ing. Jiří Mrázek MBA